

Er det arrogant at være dogmatisk?

AF ANTON BECH BRAÜNER

Sandhedsrelativistisk ”ydmyghed” kan i virkeligheden være hovmodig.

Anton Bech Braüner, f. 1991
Stud.theol. og prædikant i
LM-kirken Amager
a_brauner@hotmail.com

Jeg har en ydmyg tilgang til verden. Jeg ved ikke, hvad jeg tror på, og jeg påstår i hvert fald ikke at ligge inde med hele sandheden.”

Måske har du mødt ovenstående reaktion i samtale om kristendom med en ikke-kristen. Det har jeg. Implikationen er tydelig og kommer som en syngende lussing gennem luften: Det mest ydmyge af alt må være ikke at lægge sig endeligt fast på noget verdensbillede. Og det mest arrogante er at være dogmatisk.

En lignende reaktion kan man møde i en kristen sammenhæng, hvor teologer og andre, der tager klar stilling i vanskelige debatter, hurtigt kan blive stemplet som dømmesyge.

Mangel på ydmyghed?

Lad det være slået fast med det samme: Det er utvivlsomt muligt at være både arrogant og dogmatisk. En fast defineret troslære er desværre ingen garanti for livslang ydmyghed. Og det er med god grund, at Bibelen opfordrer til at irtette-

sætte ”med mildhed” (2 Tim 2,25) og undgå ”at indlade sig i ordkløverier, som ikke er til nogen nytte” (2 Tim 2,14).

Men er det decideret mangel på ydmyghed, at man overhovedet har en fast defineret troslære? Er det fx arrogant, når vi her i magasinet har et veldefineret ståsted og forsøger at udstikke en kurs i vanskelige spørgsmål?

Den amerikanske præst John Piper skriver: ”Et af kendetegnene ved den [relativistiske] kultur er, at den kidnapper ordet *arrogance* og får det til at handle om *overbevisning*, og ordet *ydmyghed* til at referere til *usikkerhed*” (*Brothers, We are Not Professionals*, Nashville, 2003, s. 161).

Ifølge Piper er det altså en relativistisk opfindelse, når *arrogance* kædes sammen med *overbevisning*. Han citerer sågar C. K. Chesterton for humoristisk at have sagt, at den logiske konsekvens af at kæde de to ting sammen er, at vi får mennesker, der er for beskedne til at tro på den lille tabel!¹

Bibelsk ydmyghed indebærer bestemt ikke, at man skal sløre sine udmeldinger for at favne så bredt som muligt

Klar overbevisning ≠ arrogance

Hvis vi vender os mod Bibelen, er det klart, at ydmyghed på ingen måde står i modsætning til at have en klar overbevisning.

Det er bestemt heller ikke dømmesyg i *sig selv*, når kirkeledere kridter linjerne op på den teologiske spillebane og kommer med offentlige udmeldinger, hvor de forsøger at vise en vej. Det kræver stor mildhed, og når man blander sig i de store diskussioner, er det værd at stoppe op og overveje, om man egentlig er drevet af ærekærhed og lysten til at få ret eller af kærlighed til sandheden. Alligevel opfordres kirkens ledere igen og igen til at hæve flaget. Højt faktisk.

Paulus opfordrer fx Timotheus til at "stå frem i tide og utide" for at "overbevis[e]" og "irettesæt[te]" (2 Tim 4,2). Til Titus siger han: "forman og tilrettevis", og han tilføjer ovenikøbet: "og gør det med eftertryk" (Tit 2,15).

Bibelsk ydmyghed indebærer altså bestemt ikke, at man skal sløre sine udmeldinger for at favne så bredt som muligt.

Bibelsk ydmyghed

For det første indebærer bibelsk ydmyghed, at vi må underordne os under Gud selv. Ydmyghed er nemlig først og fremmest et relationelt begreb. Jesus siger: "En tjener er ikke større end sin herre, og en udsending ikke større end den, der har sendt ham" (Joh 13,16).

Når Gud har talt, er sand ydmyghed altså at bøje sig, fordi det er ham, der er Gud. Dermed kan den sandhedsrelativistiske såkaldte ydmyghed, hvor man afviser Guds Ord med tøven og siger: "det ved jeg nu ikke helt, om jeg kan tro

på ...", være et udtryk for hovmod over for den almægtige Gud. Måske er det ufrivilligt, men under dække af ydmyghed kommer sandhedsrelativisten i praksis til at afvise Guds Ord ved i stedet at sætte sin egen erkendelse (eller mangel på samme!) over Gud selv.

Når vi bøjer os under Guds Ord, kan det derimod betyde, at vi må forsvare sandheder, som er i undertal og måske ligefrem decideret upopulære. Alligevel er vi kaldet til at fremme sandheden, så Gud får det sidste ord. Og når vi konstaterer, at vores hjerte er i konflikt med Guds Ord, og at vi er sovset ind i tidsånden anno 2019, må vi bekende det for Gud og bede ham om at vise os, at hans vej altid er den bedste.

For det andet indebærer bibelsk ydmyghed, at vi ser, at *det er Gud, der må give os erkendelsen*. Man kan jo ellers let tænke, at hvis man er en dogmatisk kristen, så er det udtryk for en lidt for stor tillid til sin egen indsigt. Men det er dårlig dogmatik!

I og med at Gud har inspireret Bibelen ved Helligånden, er vi afhængige af ham, når vi skal forstå hans ord.

Det er med god grund, at Paulus beder for menigheden i Efesos om, at Gud "vil give jer visdoms og åbenbarings ånd til at erkende ham, med jeres hjertes øjne oplyst, så I *forstår*, til hvilket håb han kaldte jer ..." (Ef 1,17f).

Forudsætningen for at forstå de åndelige dybder i Guds Ord er simpelthen, at Gud udøser sin Ånd over os. Det kalder til ydmyghed for et lille forkrøblet intellekt. Også selvom det bor hos en, der insisterer på at holde fast i den kristne troslære og dens etiske konsekvenser. ■

Artiklen er hentet fra TilLiv.dk d. 11. oktober 2019 og let bearbejdet

- 1 Oversat fra engelsk: "We are on the road to producing a race of man too mentally modest to believe in the multiplication table"